

Oletko tehnyt anteeksiantamattoman synnin?

- Oletko tehnyt anteeksiantamattoman synnin?
- Miksi teemme syntiä?
- Millaisia syntejä on olemassa?
- Anteeksiannettavat synnit?
- Kuolemansynnit
- Mitä anteeksiantamaton synti oikeasti on?
- Onko tänä päivänä syntiä, jota ei voi saada anteeksi?
- Miten pelastuminen määräytyy?
- Kuinka monta kertaa voi saada synnit anteeksi?
- Pelko ja siihen liittyvä epäusko
- Jumalan lupaukset uudestisyntyneille Jumalan lapsille
- Onko ihmisen elämä pyhä?
- Itsemurha erityisesti katolisen näkemyksen mukaan
- Mitä Raamattu sanoo itsemurhasta?
- Voiko itsemurhan saada anteeksi?
- Minkä tuomion Kristus antaa?

Oletko tehnyt anteeksiantamattoman synnin?

Tässä kirjoituksessa pohdin, millaisia syntejä on olemassa ja miten kirkon toimenpiteet ovat saattaneet synnin tunnon ja pelon ihmisten uskoon ja jokapäiväiseen elämään. Synti on ollut kirkon, niin katolisten kuin luterilaistenkin kirkkojen, keino pitää ihmiset otteessaan. Vaikka pahimmat ylilyönnit on poistettu, vieläkin tulee vastaan helvetillä pelottelua. On myös hyvä tietää kirkon (kirkkojen) historiasta, kuinka ihmisiä on peloteltu ja petetty helvettiin joutumisella. Eikä vain peloteltu; uhkaukset on myös pantu täytäntöön ja ihmisiä on vainottu, kidutettu ja poltettu roviolla, kun he ovat

uskoneet 'väärin'.

Raamatun sana on, jos ei suorastaan ristiriitaista niissä asioissa, joista nyt kirjoitan, niin vähintäänkin antaa mahdollisuuden erilaisiin tulkintoihin. En siis julista yhtä ja ainoaa totuutta, mutta toki oman mielipiteeni tuon esille. Niin kuin sen Raamatun sanan perusteella ymmärrän. Painotan kirjoituksessani Kristuksen periaatetta **"armo käy yli tuomion"** (Jaak 2:13). Tätä armon periaatetta ei korosteta läheskään niin paljon kuin viimeisen tuomion ankaruutta. Kuinka lohdullista onkaan tietää, millä periaatteella Kristus jakaa viimeisen tuomionsa meille syntisille.

Miksi teemme syntiä?

Uskommeko elävämme lopun aikoja? Jos niin on, Raamattu sanoo meille: 2 Tim 3 1 "Sinun on tiedettävä, että viimeisinä päivinä koittavat vaikeat ajat. Silloin ihmiset rakastavat vain itseään ja rahaa, he ovat rehenteleviä ja pöyhkeitä, he herjaavat ja ovat vanhemmilleen tottelemattomia. He ovat kiittämättömiä, jumalattomia, 3 rakkaudettomia, leppymättömiä, panettelevia, väkivaltaisia ja raakoja, kaiken hyvän vihollisia, 4 petollisia, häikäilemättömiä ja järjettömiä. He rakastavat enemmän nautintoja kuin Jumalaa, 5 he ovat **ulkonaisesti hurskaita** mutta kieltävät uskon voiman. Karta sellaisia!"

Kirjoittaessaan näitä varoituksia Paavali ei osannut sanoa milloin lopun ajat koittaisivat. Voisin kuitenkin esittää kysymyksen; sopiiko Paavalin kuvaus nykypäivään ja sen ihmisiin? Toiseksi kysyn; miksi ihmiset ovat tällaisia? Paavali itse vastaa: 2 Kor 4:4 "niissä **uskottomissa, joiden mielet tämän maailman jumala on niin sokaissut**, ettei heille loista valkeus, joka lähtee Kristuksen kirkkauden evankeliumista, hänen, joka on Jumalan kuva." Kuka on "tämän maailman jumala"? Johannes kirjoittaa hänestä Joh 12:31 "Nyt

käy tuomio tämän maailman ylitse; nyt **tämän maailman ruhtinas** pitää heitettämän ulos.” Ilmestyskirjassa 12:9 Johannes paljastaa: “Ja suuri lohikäärme, se vanha käärme, jota perkeleeksi ja saatanaksi kutsutaan, koko maanpiirin villitsijä, heitettiin maan päälle, ja hänen enkelinsä heitettiin hänen kanssansa.” – Kyseessä on siis saatana, joka on koko maailman villitsijä. Saatana apulaisineen on onnistunut villitsemään ja pettämään lähes koko maailman. 1 Joh 5:19 “... koko maailma on pahan vallassa. ”

Miten kaikki tämä on mahdollista? Se on mahdollista siksi, että **Jumala antoi koko maailman saatanan valtaan**. Sen vuoksi maailma on täynnä syntiä. Ei ole ainoatakaan synnitöntä ihmistä. Tämän vuoksi Jumala antoi ainoan poikansa lunastamaan ihmisten syntivelan. Ihmiset voivat saada kaikki syntinsä anteeksi, niin isot synnit kuin pienetkin. Ihmisten vain täytyy pyytää syntejään anteeksi.

Jumala ei kiusaa ihmistä. Jaak 1:13 “Älköön kukaan, kiusauksessa ollessaan, sanoko: Jumala minua kiusaa; sillä Jumala ei ole pahan kiusattavissa, eikä hän ketään kiusaa.” Maailma on saatanan turmelema ja ihmistä kiusaa hänen oma himonsa; se häntä vetää ja houkuttelee (Jaak 1:14). Saatana sen sijaan kulkee ympäriinsä “niinkuin kiljuva jalopeura, etsien, kenen hän saisi niellä” (1 Piet 5:8).

Kysymyksessä on siis saatanan raivoisa pyrkimys saada koko ihmiskunta valtaansa pois Kristuksen evankeliumin pelastavasta vaikutuksesta.

Millaisia syntejä on olemassa?

Uuden Testamentin syntilistat

1 Kor 6:9 “Vai ettekö tiedä, etteivät väärät saa periä Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö. Eivät **huorintekijät, ei**

epäjumalanpalvelijat, ei avionrikkajat, ei hekumoitsijat eikä miehimykset,

6:10 eivät varkaat, ei ahneet, ei juomarit, ei pilkkaajat eivätkä anastajat saa periä Jumalan valtakuntaa.”

Gal 5:19 “Mutta lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: haureus, saastaisuus, irstaus,

5:20 epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseuratt, lahkot, 21 kateus, juomingit, mässäykset ja muut senkaltaiset, joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että ne, jotka semmoista harjoittavat, eivät peri Jumalan valtakuntaa.”

Mitä tarkoittaa Raamatun puhe Jumalan valtakunnan perimisestä? Jumalan valtakunta on tulemassa maan päälle. Tämä valtakunta on Kristuksen ja ensimmäisen ylösnousemuksen pyhien johtama niin kutsuttu **Tuhattu vuotinen valtakunta**. Siihen siis pääsee ensimmäisen ylösnousemuksen kautta. Valtakunnassa on myös paljon tavallisia ihmisiä, syntisiäkin, jopa täysiä pakanoita. Miten se voi olla mahdollista? He ovat niitä, jotka ovat säilyttäneet henkensä tulevassa Herran päivän suuressa ahdistuksessa.

Varsinaisesti Jumalan valtakunnan 'periminen' tapahtuu viimeisen tuomion jälkeen. Ne, jotka Kristus hyväksyy ja armahtaa, saavat ikuisen elämän ja he saavat periä maan. Jumalan valtakunta ja itse Herra Jumala laskeutuu maan päälle ja Jumalan ja Kristuksen valtaistuimet ovat tässä uudessa maailmassa.

Palataanpa synteihin. Syntilistoja tiedetään tehdyn ainakin 300-luvulta lähtien.

1 Joh 2:1 “Lapsukaiseni, tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi; mutta jos joku syntiä tekeekin, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas.

2 Ja hän on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien.”

Kun siis hyväksymme Kristuksen pelastajaksemme ja kadumme tekemiämme syntejä, ne kaikki annetaan anteeksi.

Ihmisen on vaikea olla tekemättä syntiä. Maailma on täynnä kiusauksia. Vaikka ihminen olisikin tullut uskoon ja pyrkisi välttämään vanhoja tapojaan, kiusaus synnin tekemiseen vaanii ihmistä. Meillä on taivaassa puolustaja, Jeesus Kristus. Kristus sovitti meidän kaikkien synnit; entiset ja tulevat. Kun kadumme tekojamme ja pyydämme niitä anteeksi, voimme luottaa siihen, että Kristus on ne jo sovittanut. Näin voimme hyvällä omalla tunnolla vaipua viimeiseen lepoon ja luottaa ylösnousemukseen ja suotuisaan viimeiseen tuomioon.

Katolinen kirkko korostaa papin asemaa ja edellyttää, että pappi on antanut synninpäästön ennen ihmisen kuolemaa, jotta tämä pääsisi taivaaseen. Papilla on mahdollisuus estää itsemurha, kun ihminen tunnustaa papille syntinsä. Uskova katolainen ei hevin uskalla viedä itsemurhaa päätökseen, ellei pappi anna hänelle synninpäästöä – ja kuinka pappi voisikaan antaa, jos ihminen on tekemässä suurta syntiä?

1 Joh 5:16: “Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon, ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava.”

Edellä olevan jakeen pohjalta kehitettiin **keskiajalla** jaottelu kahdenlaisiin synteihin:

Anteeksiannettavat synnit

eli “**vähemmän vakavat**” synnit (**peccatum veniale**) on sellainen, että syntiä tehtäessä ei suoranaisesti rikota kymmentä käskyä vastaan. Voi myös olla, että ihminen ei tiedä tekevänsä syntiä tai hänet pakotetaan tekemään sitä.

Jos ihminen uskoo Jumalaan, hän kuitenkin tekee syntiä. Usein synnit ovat vähäpätöisiä, joita ihminen ei edes miellä synneiksi. Hänen suhteensa Jumalaan ja Kristukseen säilyy.

Luterilaisetkin ja muut protestantit tuntevat käsitteen "kuolemansynti", mutta se ei ole keskeisessä asemassa. Heille on pikemminkin tunnusomaista painottaa sitä, että ihminen kokonaisuudessaan on syntinen eikä pelastu ilman Jumalan armoa. Joka päivä on tultava nöyränä Jumalan eteen. Mar 7:20 "Ja hän sanoi: Mikä ihmisestä lähtee ulos, se saastuttaa ihmisen. 21 Sillä sisästä, ihmisten sydäimestä, lähtevät pahat ajatukset, haureudet, varkaudet, murhat, 22 aviorikokset, ahneus, häijyys, petollisuus,irstaus, pahansuonti, jumalanpilkka, ylpeys, mielettömyys. Ihmisen sisästä, sydäimestä, lähtevät pahat ajatukset, ja niiden mukana siveettömyys, varkaudet, murhat, aviorikokset, ahneus, häijyys, vilppi, irstaus, pahansuopuus, herjaus, ylpeys ja uhmamieli. Kaikki tämä paha tulee ihmisen sisästä ja saastuttaa hänet."

Kuolemansynnit (peccatum mortale)

Kuolemansyntien yleisesti hyväksytyyn luetteloon kuuluvat: **ylpeys, kateus, viha, laiskuus, ahneus, ylensyönti ja himo**. Siinä olikin monia yleisesti ihmisiä vaivaavia tuntemuksia. Papit saivat saarnoihinsa sisältöä. Kansa kuitenkin ymmärsi nämä kuolemansynnit sellaisiksi, joita ei ollut mahdollista saada anteeksi, ei ainakaan helposti. Tarvittiin aneita, pyhimysten ansioita, pyhiinvaelluksia, hyvitystekoja tai muita ylimääräisiä keinoja.

Tässä luettelossa synnit eivät taida olla tärkeysjärjestyksessä. Nämä synnit eivät kuitenkaan ole oikeasti kuolemansyntejä. Kaikista näistä voi tehdä parannuksen. Mitä siis tarkoitetaan kuolemansynnillä? Vuosisatojen ajan papit varmaan puhuivat näistä synneistä

kuolemansynteinä ja kuulijat kirkossa ymmärsivät sen niin, että heidän taivaaseen pääsynsä oli vaakalaudalla.

Toisen määritelmän mukaan **kuolemansynti** on sellainen, että se tuhoaa ihmisen sydäimestä jumalasuhteen eli rakkauden Jumalaan. Se on vakava **synti eli sellainen, joka rikko jotain kymmenestä käskystä**. Ja sitten se on sellainen synti, jonka ihminen tekee, vaikka tietää, että se on väärin. Ja **tekee sen vapaaehtoisesti myöntyen synnin tuomaan kiusaukseen**.

Jaakob kirjoittaa: 2:10 “Sillä se, joka muuten kaikessa noudattaa lakia, mutta rikko sitä yhdessä kohdassa, on syyppä kaikilta kohdin. Hän, joka sanoo: ‘Älä tee huorin’, sanoi myös: ‘Älä tapa’. Vaikka siis et teekään aviorikosta, olet lainrikkoja, jos tapat” (Jaak 2:11). Tai olet lainrikkoja, jos himoitset lähimmäisen omaisuutta, vaikka et varastaisi. On myös viisaasti sanottu: “Yksikään synti ei ole pieni. Mikään hiekanjyvä ei ole pieni kellon koneistossa”. Kaikkein pieninkin synti tekee ihmisen syylliseksi ja ikuisen tuomion alaiseksi Jumalan edessä. Siksi voidaan sanoa, että pieninkin synti on kuolemansynti. Ja jokainen on syntinen. Sen vuoksi Kristuksen tarjoama vapahdus synneistä, anteeksianto armosta, poistaa ikuisen tuomion vaaran.

Uskonpuhdistus poisti ajatuksen kuolemansynneistä. On sanottu, että se ei suinkaan lieventänyt käsitystä synnistä, vaan päinvastoin terävöitti sitä. Jumalan laki osoittaa kaikki ihmiset syntisiksi ja siten syyllisiksi. Kaikki tarvitsevat anteeksiantamusta ja evankeliumia Kristuksesta, joka puhdistaa synnistä.

Pelastuminen ei olekaan kuolemansyntien välttämistä, vaan kaikkien syntien anteeksijulistamista Kristuksen tähden. **Ihmisen ei tarvitse mitenkään teoillaan hyvittää syntejään** tai tehdä jotain poistaakseen syyllisyyden. Kristus teki kaiken tämän Golgatalla.

Mikä on synnin perussy? Johannes vastaa tähän sanoen: Joh 16:9: **“Synti on siinä, että ihmiset eivät usko minuun”** (KR92).

Mitä Johannes sitten saattoi tarkoittaa sillä, kun hän puhui “synnistä, joka on kuolemaksi?” Mikä tai millainen synti on kuolemaksi?

Epäusko Kristusta kohtaan on syntien synti, viimekädessä ainoa kadottava synti, koska se estää anteeksi saamisen. Myös Heparalaiskirjeessä sanotaan: 3:19 **“Ja niin me näemme, että he epäuskon tähden eivät voineet siihen [lepoon] päästä.”**

“Huomaamme näin, että perillepääsyn esti epäusko” (KR92 3:19) ja **“Ilman uskoa ei kuitenkaan kukaan ole Jumalan mielen mukainen. Sen, joka astuu Jumalan eteen, täytyy uskoa, että Jumala on olemassa ja että hän kerran palkitsee ne, jotka etsivät häntä.”** (11:6).

1 Joh 5:16 **“Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon, ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava.”**

Näin ollen **“synti, joka koituu kuolemaksi”**, tarkoittaa sellaista syntiä, jota Kristuksen lunnaat eivät peitä. Ihminen, joka tekee tällaista syntiä, on niin vakaasti päättänyt jatkaa menettelyään, ettei hän tule koskaan muuttamaan asennettaan eikä toimintaansa. Tällaista syntiä sanotaan Raamatussa myös synniksi, jota **“ei anneta anteeksi”** Mat 12:31 **“Sentähden minä sanon teille: jokainen synti ja pilkka annetaan ihmisille anteeksi, mutta Hengen pilkkaamista ei anteeksi anneta. 32 Ja jos joku sanoo sanan Ihmisen Poikaa vastaan, niin hänelle annetaan anteeksi; mutta jos joku sanoo jotakin Pyhää Henkeä vastaan, niin hänelle ei anteeksi anneta, ei tässä maailmassa eikä tulevassa. Luukas muotoilee tämän jakeen näin: 12:10 “Ja jokaiselle, joka sanoo sanan Ihmisen**

Poikaa vastaan, annetaan anteeksi; mutta **sille, joka Pyhää Henkeä pilkkaa, ei anteeksi anneta.**”

Mikä on sellaista syntiä, jota ei olisi rukoiltava, joka on kuolemaksi?”

1 Joh 5:16: “Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon, ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava.”

Tämän jakeen pohjalta luotiin keskiajalla jaottelu kahdenlaisiin synteihin: **anteeksiannettaviin synteihin ja kuolemansynteihin**. Kuolemansyntien määräksi vakiintui seitsemän: ylpeys, kateus, viha, laiskuus, ahneus, ylensyönti ja himo. Tietysti tällaisen luettelon tarkoitus oli hyvä. Sen avulla koetettiin ohjata ihmisiä kristilliseen elämäntapaan, pois paheellisesta elämästä. Kirkko tuli apuun; syntien poispyyhkimiseen tarvittiin aneita, pyhimysten rukoilemista, pyhiinvaelluksia ja papin määräämiä hyvitystekoja.

Raamatun opetus synnistä on kuitenkin aivan toisenlainen. Voidaan toki ajatella, että murha on vakavampi synti kuin vaikkapa valehteleminen. Jumalan edessä synti on kuitenkin aina rikkomus Jumalaa vastaan. Jaakob kirjoittaa: 2:10 “Sillä joka pitää koko lain, mutta rikkoo yhtä kohtaa vastaan, se on syyppää kaikissa kohdin. 11 Sillä hän, joka on sanonut: ”Älä tee huorin”, on myös sanonut: ”Älä tapa”; jos et teekään huorin, mutta tapat, olet lainrikkoja. Tai olet lainrikkoja, jos himoitset lähimmäisen omaisuutta, vaikka et varastaisi.”

Pelastuakseen ihmisen ei tarvitse mitenkään hyvittää syntejään tai tehdä jotain päästäkseen syyllisyydestä. Kaikki on jo hyvitetty Golgatalla.

Entä mitä Johannes sitten tarkoitti, kun hän puhui “synnistä, joka on kuolemaksi?” **Mikä tai millainen synti on kuolemaksi?**

Jo apostolien aikoina oli ilmennyt, että seurakuntiin oli päässyt tunkeutumaan harhaopettajia. He edustivat harhaoppeja, joissa kiellettiin Kristuksen tosi ihmisyyys ja se, että hän on Jumalan Poika. Johanneksen mukaan tällaiset harhaoppien opettajat olivat kadotukseen johtavalla tiellä. Tällaisessa vaarallisessa synnissä on kysymys epäuskosta.

Jeesus sanoo Joh 16:9: **“Synti on siinä, että ihmiset eivät usko minuun.”** Epäusko Kristusta kohtaan on syntien synti, viimekädessä ainoa kadottava synti, koska se estää anteeksi saamisen. Myös Heprealaiskirjeessä sanotaan: “Huomaamme näin, että perillepääsyn esti epäusko” (Heb 3:19) ja “Ilman uskoa on mahdoton olla otollinen; sillä sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät” (11:6).

Evankeliumissa (Mar 16:16) sanotaan: “Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen.” – Kadotukseen johtavia kuoleman syntejä on paljon. Se ei tarkoita, etteikö näitä syntejä voi saada anteeksi tekemällä parannuksen. Kuoleman synti ei siis tarkoita, että kun on tehnyt tällaisen synnin, ilman muuta joutuu 'helvettiin'.

Raamatun mukaan kaikesta synnistä pitää tehdä parannus. Synnin tie johtaa kadotukseen, ellei kääntymystä tapahdu tämän elämän aikana. “Mutta pelkurien ja epäuskoisten ja saastaisten ja murhaajien ja huorintekijäin ja velhojen ja epäjumalanpalvelijain ja kaikkien valhettelijain osa on oleva siinä järvessä, joka tulta ja tulikiveä palaa; tämä on toinen kuolema.” (Ilm 21:8).

<https://jeesus-on-herra.com/7-kuolemansyntia/>

Mar 2:10 “Mutta tietääksenne, että Ihmisen Pojalla on valta maan päällä antaa syntejä anteeksi, niin – hän sanoi halvatululle – il minä sanon sinulle: nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.” – Ihmisen Pojalla on valta *maan päällä* antaa syntejä anteeksi, todetaan em. jakeessa. Se ei tarkoita, että anteeksiantaminen olisi rajoitettu vain maan päälle. Se

kuitenkin epäsuorasti toteaa, että syntien anteeksi antaminen/ saaminen on tärkeää. Mitä ihmiselle tapahtuu, jos hänen syntinsä jäävät anteeksi antamatta? Ne tulevat vastaan häntä viimeisellä tuomiolla. Jotta tältä vältyttäisiin, tulee pyytää anteeksi jo maan päällä. Keneltä? Joko siltä, johon teko kohdistui, tai sitten Jumalalta tai Kristukselta. Onko niin, että kuoleman jälkeen ei enää ole muutoksen mahdollisuutta? Toki Kristuksella on myös taivaassa ja viimeisellä tuomiolla mahdollisuus armahdukseen.

Osoittaa suurta rakkautta rukoilla lähimmäisten puolesta ja kertoa heille totuus synnistä. "Veljeni, jos joku teistä eksyy totuudesta ja hänet joku palauttaa, niin tietäkää, että joka palauttaa syntisen hänen eksymyksensä tieltä, se pelastaa hänen **sielunsa kuolemasta** ja peittää syntien paljouden." (Jaak 5:19,20).

Mitä anteeksiantamaton synti oikeasti on?

Kysymys ei olekaan niin kutsutuista kuolemansynneistä, joista esitin 7-kohtisen luettelon edellä. Raamatusta löytyy jakeita, jotka selvittävät asiaa:

Mat 12:31 "Sentähden minä sanon teille: jokainen synti ja pilkka annetaan ihmisille anteeksi, mutta Hengen pilkkaamista ei anteeksi anneta. 32 Ja jos joku sanoo sanan Ihmisen Poikaa vastaan, niin hänelle annetaan anteeksi; mutta jos joku sanoo jotakin Pyhää Henkeä vastaan, niin hänelle ei anteeksi anneta, ei tässä maailmassa eikä tulevassa." Mar 3:28 "Totisesti minä sanon teille: kaikki synnit annetaan ihmisten lapsille anteeksi, pilkkaamisetkin, kuinka paljon pilkannevatkin; 29 mutta **joka pilkkaa Pyhää Henkeä, se ei saa ikinä anteeksi, vaan on vikapää iankaikkiseen syntiin.**"

Näin sitä selittää Raamatullisten kysymysten vastausorganisaatio Got Question:

Anteeksiantamaton synti tai "Pyhän Hengen herjaaminen" mainitaan Mark. 3:22-30 ja Matt. 12:22-32. Herjaaminen voidaan yleisesti määritellä uhmakkaana halveksuntana. Tätä termiä voidaan soveltaa moniin synteihin kuten Jumalan kiroamiseen tai Jumalaan liittyvien asioiden tahalliseen häpäisemiseen. Siihen sisältyy myös Jumalan liittäminen johonkin pahaan tai hänelle oikeudenmukaisesti kuuluvan kunnian tai ansion kieltäminen. Hengen herjaaminen on kuitenkin erikoistapaus, josta kerrotaan Matt. 12:31. Siinä fariseukset nähdessään kieltämättömiä todisteita Jeesuksen ihmetöistä Pyhän Hengen voiman vaikutuksesta, väittivät hänen olleen Saatanan vaikutuksen alainen (Matt. 12:24). Fariseukset ja juutalaisten muut johtomiehet olivat moneen kertaan saaneet todistuksen Jeesuksen jumalallisesta kyvystä parantaa vuosia sairaana olleita. He tiesivät, että Jeesus oli sanonut tekevänsä nämä ihmeet Jumalan antamalla voimalla. Oppineet juutalaisten johtajat kaikesta huolimatta eivät uskoneet Jumalan olevan näiden ihmeiden takana. He pitivät itsepintaisesti kiinni Vanhan Testamentin ilmoittamasta Jumalasta, eivätkä voineet hyväksyä Jumalan uudenlaista tulemistä maailman pelastamiseksi ja Jumalan valtakunnan tulemiseksi.

Huomaa seuraavaksi, kuinka Mar 3:30:ssä Jeesus hyvin yksityiskohtaisesti kuvaa tapahtunutta Pyhän Hengen herjausta. Mark 3:29 "mutta joka pilkkaa Pyhää Henkeä, se ei saa ikinä anteeksi, vaan on vikapää iankaikkiseen syntiin. 30 Sillä he [kirjanoppineet] sanoivat: Hänessä on saastainen henki."

Fariseukset herjasivat Jeesusta väittäen, että hänessä oli saastainen henki. Kuka tänä päivänä uskaltaisi väittää Jeesuksen puhuneen riivaajahenkien vaikutuksesta?

Got Question jatkaa: "Nykyaikana ainoa anteeksiantamaton synti on jatkuva epäusko. Epäuskossa kuolleen ihmiselle ei ole olemassa anteeksiantoa. Joh 3:16 mukaan "Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän." – Ainoa tilanne, jossa joku on vaila

anteeksiäntoa, on se, että hän ei kuulu niihin "jokaiseen", jotka uskovat häneen. Jeesus vastasi, "Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani." (Joh 14:6). – Ainoan pelastusmahdollisuuden hylkääminen johtaa henkilön tuomitsemiseen iankaikkiseen helvettiin, koska ainoan anteeksiannon hylkääminen on anteeksiäntamatonta.

Monet pelkäävät tehneensä anteeksiäntamattoman synnin, jota Jumala ei voi tai ei halua antaa anteeksi. Heillä ei ole mielestään mitään toivoa riippumatta siitä, mitä he tekevät. Saatana haluaakin pitää meidät tällaisissa harhaluuloissa. Jos henkilöllä on tällainen pelko, hänen tarvitsee vain tulla Jumalan luo, tunnustaa syntinsä, tehdä parannus ja hyväksyä Jumalan anteeksiänto. "Jos me tunnustamme syntimme, on hän [Kristus] uskollinen ja vanhurskas, niin että hän antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä." (1 Joh 1:9). Tämä jae vakuuttaa meille Jumalan ja Kristuksen olevan valmis antamaan anteeksi, jos käännyimme katuen hänen puoleensa. Johannes ei tuo esille mitään rajoituksia synnin laatuun nähden. Jumalan rakkaus ja myötätunto on rajaton; voit saada syntisi anteeksi vaikka "seitsemänkymmentä kertaa seitsemän." (Mat 18:22)

Anteeksiäntamaton synti voidaan määritellä Pyhän hengen pilkkaamiseksi. Uuden testamentin aikana se toteutui, kun Kristuksen väitettiin tehneen ihmeensä saatanan avustuksella ts., että Jeesus oli demonien vallassa. Fariseuksilla jos kenellä oli parhaat mahdollisuudet todentaa, että Jeesus toimet olivat Jumalan aikaansaannoksia. Synti on siinä, että fariseukset varmasti tiesivät, että näin ei ollut asia, vaan ihmeet tapahtuivat Jumalan antamalla voimalla. Pilkka kohdistui siis aina Jumalaan ja hänen Pyhään henkeensä saakka.

Jos uskot tehneesi anteeksiäntamattoman synnin, olet todennäköisesti väärässä. Ainakaan samanlaista tilannetta kuin mikä oli kysymyksessä, kun Jeesus moitti fariseuksia Pyhän hengen pilkkaamisesta, ei juurikaan tänä päivänä tapahdu. En

sano, etteikö tänäkin päivänä joku voisi pilkata Pyhää henkeä niin, että Pyhän hengen luonne Jumalan voimana asetettaisiin niin karkean pilkan ja häväistyksen kohteeksi, että kyseisen ihmisen katsottaisiin syyllistyneen Pyhän hengen pilkkaamiseen siinä tarkoituksessa kuin mistä Jeesus puhui eli anteeksiantamattoman synnin tekemisestä.

Onko tänä päivänä syntiä, jota ei voi saada anteeksi?

On sanottu, että sellaista jumalanpilkkaa, josta Kristus puhui kaksi vuosituhatta sitten, ei voi tapahtua enää tänä päivänä. Tämän mielipiteen esittäjä jatkaa, että **ainoa anteeksiantamaton synti nykyään on jatkuva epäusko**. Edelleen; ei ole anteeksiantoa ihmiselle, joka kuolee hyläten Kristuksen. Hylätessään Kristuksen, hän samalla valitsee helvetin. Heb 11:6 sanookin: "Mutta ilman uskoa on mahdoton olla otollinen; sillä **sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät.**" – Tässä kirjoituksessani tuon esille, että pelastus on mahdollinen, jopa sellaiselle, joka ei ole edes kuullut meidän Jumalastamme tai Kristuksesta. Raamattu myös lupaa Jaak 2:13, että **"armo voittaa tuomion"**. Siksi, en jaa tällaisia tuomitsevia mielipiteitä, vaan jätän päätöksen Kristuksen armon varaan. Joh 14:6 sanoo: "14:6 Jeesus sanoi hänelle: "Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani." Room 5:20 :ssä annetaan suurellekin syntiselle toivoa: "missä synti on suureksi tullut, siinä armo on tullut ylenpalttiseksi."

Paavali kertoo omasta elämästään, että vaikka hän oli fariseusten kaikkein ankarimman tulkinnan mukaisesti kasvatettu uskomaan Jumalaan, hän kuitenkin oli suurin syntinen (jae 15). Hän sai armon Kristukselta, koska oli tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa". Hänkö oli tietämätön

ja epäuskossa? Vaikka hän oli saanut opetusta juutalaisten kaikkein pätevimmältä sen aikaiselta opettajalta: Apt 22:3 “Minä olen juutalainen, syntynyt Kilikian Tarsossa, mutta kasvatettu tässä kaupungissa ja Gamalielin jalkojen juuressa opetettu tarkkaan noudattamaan isien lakia; ja minä kiivailin Jumalan puolesta, niinkuin te kaikki tänä päivänä kiivailette.”

1 Tim 1:12 “Minä kiitän häntä, joka minulle on voimaa antanut, Kristusta Jeesusta, meidän Herraamme, siitä, että hän katsoi minut uskolliseksi ja asetti palvelukseensa

13 minut, entisen pilkkaajan ja vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden, koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa;

14 ja meidän Herraamme armo oli ylen runsas, vaikuttaen uskoa ja rakkautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa.

15 Varma on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen, että **Kristus Jeesus on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan, joista minä olen suurin.**

16 Mutta sentähden minä sain laupeuden, että Jeesus Kristus minussa ennen muita osoittaisi kaiken pitkämielisyytensä, esikuvaksi niille, jotka tulevat uskomaan häneen, itsellensä iankaikkiseksi elämäksi.”

Jaak 4:6 “Mutta hän antaa sitä suuremman armon. Sentähden sanotaan: Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon.

7 Olkaa siis Jumalalle alamaiset; mutta vastustakaa perkelettä, niin se teistä pakenee.

8 Lähestykää Jumalaa, niin hän lähestyy teitä. Puhdistakaa kätenne, te syntiset, ja tehkää sydämenne puhtaiksi, te kaksimieliset.”

Heb 7:25 “jonka tähden hän [Kristus] myös voi täydellisesti pelastaa ne, jotka hänen kauttaan Jumalan tykö tulevat, koska hän aina elää rukoillakseen heidän puolestansa.”

Joh 3:36 **“Joka uskoo Poikaan, sillä on iankaikkinen elämä;**

mutta joka ei ole kuuliainen Pojalle, se ei ole elämää näkevä, vaan Jumalan viha pysyy hänen päällensä.” Tämä jae ilmeisesti koskee sellaisia ihmisiä, jotka ovat saaneet riittävästi tietoa Kristuksesta uskomiseen tarvittavan päätöksen pohjaksi, mutta siitä huolimatta eivät usko. Ehkä he eivät usko mihinkään. Käsitykseni mukaan ihmiset, joilla on muu usko, vaikkapa Islam, ja harjoittavat sitä antaumuksellisesti, heidän ei voida edellyttää vaihtavan uskoaan, vaikka olisivatkin kuulleet Kristuksesta. Valintatilanteen ja vertailuasetelman täytyy olla riittävän selvä, jotta voidaan todeta, että he valitsivat toisen kuin Kristuksen.
<https://www.gotquestions.org/unpardonable-sin.html>

Tämä organisaatio sanoo olevansa “We are Christian, Protestant, evangelical, theologically conservative, and non-denominational. We view ourselves as a para-church ministry, coming alongside the church to help people find answers to their spiritually related questions.”

Vielä eräs tärkeä näkökanta uskosta; Oletko ajatellut, kuka antaa sinulle uskoa? Se on Jumala. Joillekin paljon, joillekin vähän tai ei lainkaan. Paavali kirjoittaa Room 12:3 “Sillä sen armon kautta, mikä minulle on annettu, minä sanon teille jokaiselle, ettei tule ajatella itsestänsä enempää, kuin ajatella sopii, vaan ajatella kohtuullisesti, **sen uskonmäärän mukaan, minkä Jumala on kullekin suonut.**”

Pysähdypä ajattelemaan mitä tämä merkitsee. Raamatussa sanotaan, että pelastuminen edellyttää uskoa Jumalaan ja Kristuksen lunastusuhriin. Se tuodaan esille moneen kertaan. Kysyn; onko Jumala kohtuullista vaatia uskoa, jos sinä et ole sitä ihmiselle antanut? Toiseksi kysyn; miksi annat ihmisille uskoa eri määrän? Eikö kaikkien pitäisi olla varustettu samalla määrällä uskoa, jotta he voisivat tasapuolisesti kilvoitella pääsystä sinun valtakuntaasi?

Sinua Jumalani, verrataan Raamatussa savenvalajaan, joka savesta muovaa astioita erilaisiin käyttötarkoituksiin. Jotkut

astiat arkiseen käyttöön, jotkut taas vaativaan juhlaikäyttöön. Tämä on tietenkin vertauskuva ihmisistä, jotka on luotu erilaista tarkoitusta varten. Arkiseen käyttöön tarkoitettut ihmiset puurtavat aamusta iltaan päivän askareissa. Juhla-astioilla on aikaa tutkia elämän kysymyksiä ja pohtia Raamatun jakeiden merkityksiä. Kohdellaanko heitä tasapuolisesti viimeisellä tuomiolla?

Miten pelastuminen määräytyy?

Kumpi ratkaisee, usko ja armo vaiko tehdyt hyvät työt? Protestanttiset kirkot ovat vahvasti sitä mieltä, että ihminen pelastuu vain uskosta ja Kristuksen armosta. Ihminen ei kirkon mukaan voi hankkia pelastusta tekemällä hyviä töitä.

Katsotaanpa mitä Raamattu sanoo.

Mat 25:40 "Niin Kuningas [Kristus] vastaa ja sanoo heille: Totisesti minä sanon teille: kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle."

25:45 "Silloin hän vastaa heille ja sanoo: Totisesti minä sanon teille: kaiken, minkä olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle. 46 Ja nämä menevät pois iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään."

1 Joh 3:17 "Jos nyt jollakin on tämän maailman hyvyttä ja hän näkee veljensä olevan puutteessa, mutta sulkee häneltä sydämensä, kuinka Jumalan rakkaus saattaa pysyä hänessä? 18 Lapsukaiset, älkäämme rakastako sanalla tai kielellä, vaan teossa ja totuudessa."

1 Joh 3:23 "Ja tämä on hänen käskynsä, että meidän tulee uskoa hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen nimeen ja rakastaa toinen toistamme, niinkuin hän on meille käskyn antanut."

Luuk 3:11 "Hän vastasi ja sanoi heille: "Jolla on kaksi ihokasta, antakoon toisen sille, joka on ilman; ja jolla on ruokaa, tehköön samoin."

Hyvät teot kuuluvat kristilliseen elämään. Kristus painottaa, että tekemällä lähimmäisellemme hyvän teon, se on sama kuin olisimme tehneet itse Kristukselle. Jos emme pidä huolta lähimmäisistämme, emme välitä Kristuksestakaan. Kristus tekee sen jopa pelastuskysymykseksi. Jos emme välitä lähimmäisistämme, lähettää Kristus meidät viimeisellä tuomiolla "iankaikkiseen rangaistukseen."

Tekojen merkitystä korostaa suhtautuminen sellaisiin ihmisiin, jotka eivät millään lailla tunne Kristusta, eivätkä näin ollen ole edes voineet uskoa häneen. He saattavat olla vaikkapa muhamettilaisia. Tai hinduja. Tai vain ateisteja. Näissäkin yhteiskunnissa on ollut voimakas tapa auttaa puutteessa olevia ja kärsiviä. Miten Kristus suhtautuu heihin viimeisellä tuomiolla? Roomalaiskirjeessään Paavali sanoo: 2:15 "ja osoittavat, että lain teot ovat kirjoitetut heidän sydämiinsä, kun heidän omatuntonsa myötä-todistaa ja heidän ajatuksensa keskenään syyttävät tai myös puolustavat heitä."

Jaak 2:18 "Joku ehkä sanoo: Sinulla on usko, ja minulla on teot; näytä sinä minulle uskosi ilman tekoja, niin minä teoistani näytän sinulle uskon."

Kuinka monta kertaa voi saada synnit anteeksi?

Jeesus opetti, että ihmisten tulee antaa veljilleen anteeksi vaikka "seitsemänkymmentä kertaa seitsemän". Eikö sitten Jumala antaisi luoduilleen anteeksi yhtä monta kertaa? "Seitsemänkymmentä kertaa seitsemän" on kuvaannollinen ilmaus rajattomasta anteeksiannosta. Tämä koskettaa ainakin elämän jokapäiväisiä tilanteita ja rikkomuksia niin ihmisten kesken kuin suhteessa Jumalaankin.

Entä sitten, mitä on ajateltava “anteeksiantamattomasta synnistä?” Kaksituhatta vuotta sitten Jumalan oma kansa oli taas hakoteillä. Kyllä, juutalaiset kävivät kuuntelemassa Synagogissa, kun siellä luettiin Vanhan Testamentin kääröistä Jumalan sanaa. Vanha lakiliitto ei kuitenkaan pystynyt takaamaan ihmisille pelastusta, vaan ihmiset kuolivat synteihinsä. Siksi Jumala antoi poikansa syntyä maailmaan lunastamaan “Israelin kadonneet lampaat” ja sen jälkeen koko Aabrahamin siemenen.

Pelko ja siihen liittyvä epäusko

Ilm 21:8 “Mutta **pelkuri**en ja **epäuskoisten** ja **saastaisten** ja **murhaajien** ja **huorintekijäin** ja **velhojen** ja **epäjumalanpalvelijain** ja kaikkien **valhettelijain** osa on oleva siinä järvässä, joka tulta ja tulikiveä palaa; tämä on toinen kuolema.”

Tähän luetteloon on kerätty hyvin sekalainen kokoelma syntisiä, joiden sanotaan joutuvan kadotukseen. Minkälaisesta pelkuruudesta voisi olla kysymys? Vanha mummo, joka ei uskalla edes ylittää katuja, vaikka liikennevalot ovat hänelle vihreät? Ei tietystikään tällaisesta arkuudesta voi olla kysymys. Tulkitsen Raamatun pelkuruuden olevan sellaista epäuskoista pelkuruutta, josta Jeesus antoi esimerkin puhuessaan rikkaasta miehestä, joka kysyi mitä hänen olisi tehtävä saadakseen iankaikkisen elämän; Mar 10:21 “Niin Jeesus katsoi häneen ja rakasti häntä ja sanoi hänelle: Yksi sinulta puuttuu: mene, myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna köyhille, niin sinulla on oleva aarre taivaassa; ja tule ja seuraa minua.” – Rikas mies ei uskaltanut noudattaa Jeesuksen neuvoa, “hän synkistyi siitä puheesta ja meni pois murheellisena, sillä hänellä oli paljon omaisuutta.” (Jae 22) Rikas mies tunsikin pelkoa ja epäuskoa, miten hänen kävisi, jos hänelle ei jäisi mitään sen jälkeen, kun hän olisi myynyt kaiken omaisuutensa pois.

Toinen esimerkki: Apt 5:1 “Mutta eräs mies, nimeltä Ananias, ja hänen vaimonsa Safiira myivät maatilaa.” He olivat luvanneet antaa koko saamansa kauppahinnan apostolien ja seurakunnan käyttöön. He kuitenkin salassa pitivät osan kauppahinnasta ikään kuin varmuuden vuoksi, jos kaikki ei sujuisikaan niin kuin he toivoivat. Pietari kuitenkin näki heidän lävitseen: 5:3 “Mutta Pietari sanoi: Ananias, miksi on saatana täyttänyt sinun sydämesi, niin että koetit pettää Pyhää Henkeä ja kätkit osan maatilaa hinnasta?”

Jumalan lupaukset uudestisyntyneille Jumalan lapsille

1 Kor 3:16 “Ettekö tiedä, että **te olette Jumalan temppeli** ja että Jumalan Henki asuu teissä?

17 **Jos joku turmelee Jumalan temppelin, on Jumala turmeleva hänet**; sillä Jumalan temppeli on pyhä, ja sellaisia te olette.”

Mitä tarkoitetaan temppelin turmelemisella? Onko ihmisen surmaaminen kaikissa tapauksissa temppelin turmelemista? Joku heti esittää, että ihmisiä surmataan sodissa, eikä sitä ole pidetty Korinttolaiskirjeen mukaisena turmelemisena. Entä, jos joku ajaa autoa holtittomasti ja aiheuttaa toisessa autossa olevan ihmisen/ihmisten kuoleman? Ei sitäkään pidetä “turmelemisena”, vaikka ihmisiä eli Jumalan tempeleitä kuolee. Mikä siis olisi Jumalan temppelin turmelemista? Etsisin vastausta ihmisen henkisestä harhaanjohtamisesta; ihmisen houkuttelemisen pois uskosta voisi olla tähän soveltuva turmelemista.

Tai, Raamattuun perustumattoman uskon tarjoaminen pelastuksena. Rajanveto mikä on Raamattuun perustumatonta uskoa taitaa kunkin ihmisen mielestä riippua siitä, mikä on hänen uskonnollinen vakaumuksensa. Katolilainen katsoo asiaa katolisten silmälasien läpi. Jehovan todistaja taas on

vakuuttunut, että heidän suhteellisen pieni uskontokuntansa on löytänyt juuri sen ainoan ja oikean totuuden.

Mat 18:6 “Mutta **joka viettelee yhden näistä pienistä, jotka uskovat minuun**, sen olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen.” Jakeessa 18:3 Jeesus sanoo: “Totisesti minä sanon teille: ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette pääse taivasten valtakuntaan.” – Millaista on lasten usko, jollaista Jeesus suosittaa kaikille? Lapset vain uskovat, eivätkä kinastele siitä minkä uskontokunnan oppi on oikea ja minkä väärä. Jos siis yksinkertaisia uskovia houkutellessaan pois siitä uskosta, jonka he ovat omaksuneet, on vaarana turmella heidän yksinkertainen uskonsa ja johtaa heidät henkisesti harhaan. Kun sitten ihminen on kypsynyt uskon asioissa, voidaan heille antaa uskon vahvaa ruokaa maidon sijaan (Heb 5:12-14)

Psa 34:18 “Vanhurskaat huutavat, ja **Herra kuulee ja vapahtaa heidät kaikista heidän ahdistuksistansa.**

19 **Lähellä on Herra niitä, joilla on särjetty sydän, ja hän pelastaa ne, joilla on murtunut mieli.**

20 **Monta on vanhurskaalla kärsimystä, mutta Herra vapahtaa hänet niistä kaikista.”**

Näiden Psalmin jakeiden mukaan Jumala kuulee vanhurskaita ja vapauttaa heidät kaikista heidän ahdistuksista. Herra on niiden luona, joilla on särkynyt sydän ja mieli. Vanhurskaalla on paljon kärsimyksiä, mutta Jumala vapauttaa tällaisen uskovan kaikista niistä.

Jer 29:11 “Sillä minä tunnen ajatukseni, jotka minulla on teitä kohtaan, sanoo Herra: rauhan eikä turmion ajatukset; **minä annan teille tulevaisuuden ja toivon.**

12 Silloin te huudatte minua avuksenne, tulette ja rukoilette minua, ja minä kuulen teitä.

13 **Te etsitte minua ja löydätte minut, kun te etsitte minua kaikesta sydämestänne.”**

Edellä viitatus Psalmin ja Jeremian jakeet ovat painavia ja lohduttavia, nimenomaan uskoville. Uskovan ja uudestisyntyneen ei edes pitäisi vaipua niin voimakkaaseen alakuloon, että hän hakee poispääsyä itsemurhan kautta. Kun uudestisyntynyt Jumalan lapsi huutaa Isää avukseen, Jumala kuulee ja lupaa vapauttaa omansa kaikista heidän ahdistuksistaan. Uskaltaisinkin väittää, että itsemurhaan ajautuvat ovat pääasiassa ihmisiä, jotka elävät "tämän maailman menon mukaan" toisin kuin uudestisyntyneet, jotka osaavat asettaa asiat tärkeysjärjestykseen.

San 3:5 "Turvaa Herraan kaikesta sydämestäsi äläkä nojaudu omaan ymmärrykseesi.

6 Tunne hänet kaikilla teilläsi, niin hän sinun polkusi tasoittaa."

Jes 41:10 "älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssasi; älä arkana pälyile, sillä minä olen sinun Jumalasi; minä vahvistan sinua, minä autan sinua, minä tuen sinua vanhurskauteni oikealla kädellä."

1 Piet 5:7 "ja heittäkää kaikki murheenne hänen päällensä, sillä hän [Jumala] pitää teistä huolen."

1 Joh 3:15 "Jokainen, joka vihaa veljeänsä, on murhaaja; ja te tiedätte, ettei kenessäkään murhaajassa ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi." – Murhaaja on se, joka riistää toisen ihmisen hengen. Johannes rinnastaa murhaajan ja veljensä vihaajan. Veli taas tarkoittaa ketä hyvänsä lähimmäistä. Jo pelkkä murhan hautominen mielessä voi olla tällaista lähimmäisen vihaamista.

Joh 15:13 "**Sen suurempaa rakkautta ei ole kenelläkään, kuin että hän antaa henkensä ystäväinsä edestä.**" Elämänsä antaminen tarkoittaa usein tietoisuutta uhrautumisesta toisen puolesta. Esimerkiksi pelastaminen tulipalosta tietäen, että itse menettää henkensä. Tai sodassa asetoverin pelastaminen viholliselta. Kun Johannes kirjoittaa näin, on ymmärrettävä,

ettei oman elämän varjelu ole kaikkein tärkeintä, vaan se, että käyttää elämänsä Jumalan hyväksymällä tavalla. Mutta toisaalta, voin kysyä, eikö aina pitäisi vaalia Jumalan antamaa henkeä eikä asettaa sitä vaaralle alttiiksi?

Itse ajattelen itsemurhaa elämän palauttamisena sen antajalle. En näe siinä mitään moitetta Jumalaa kohtaan, jos sen tekee syvästi uskossa. Useimmat itsemurhan tekijät kuitenkin käytännössä ovat kaikkea muuta. Katsooko itsemurhaaja teon tehdessään voittavansa jotakin? Ei varmaankaan hän usko voittavansa yhtään mitään, ainoastaan häviävänsä kaiken. Hän on jo hävinnyt kaiken ennen teon suorittamista ja teko vain sinetöi sen. Uskossa oleva itsemurhaaja vain pyytää Jumalalta ymmärrystä teolleen, että hänellä ei ollut enää muuta vaihtoehtoa. Kuinka Jumala voisi tuomita helvettiin tällaisen uskovan? Jumala ei menetä mitään, vaan hän saa yhden uskovan luokseen.

Onko ihmisen elämä pyhä?

Näin yleisesti sanotaan, mutta onko asia näin Raamatun mukaan?

1 Moos 9:5 “Mutta teidän oman verenne minä kostan; jokaiselle eläimelle minä sen kostan, ja myöskin **ihmisille minä kostan ihmisen sielun, toiselle toisen sielun.**” – Jumala kieltää toisen ihmisen veren vuodattamisen. Se on murhaamista. Jumala kostaa sille, joka vuodattaa toisen ihmisen veren. Siis toisen ihmisen murhaamisen. Joka surmaa itsensä, ei ole syyppää toisen ihmisen murhaan, minkä Jumala sanoo kostavansa.

“Elämä on Jumalan lahja” kristityt sanovat useasti. Ihminen ei saa mitätöidä ja halventaa Jumalan lahjaa tekemällä murhan. Tässä kohtaa vielä selvennetään, että itsemurha on myös murha. – Minä haluaisin puolestani selventää, että murha kohdistuu aina toiseen ihmiseen. Suomen kielen sana itsemurha (“selfmurder”, ruots. självmord) juontaa murhan käsityksestä

ja uskon virheellisestä tulkinnasta. Tämän väärän tulkinnan mukaan murha voi kohdistua myös ihmiseen itseensä. Yleisesti kuitenkin kielenkäytössä murha kohdistuu toiseen ihmiseen.

Itsemurha erityisesti katolisen näkemyksen mukaan

Katolista itsemurhakäsitystä valottaa seuraava kirjoitus: *This recognition of free human will in performing moral acts has led many Catholics and non-Catholics to assume that the Church teaches that committing suicide automatically condemns a person to hell.* After all, didn't the Church forbid Christian funerals and burial in consecrated ground to those who were determined to have committed this act?

Yes, for many centuries the Church taught that those who took their own lives could not be given a Christian funeral or buried in consecrated ground. Nonetheless, in so doing the Church wasn't passing judgment on the salvation of the individual soul; rather, the deprivation of Christian funeral rites was a pastoral discipline intended to teach Catholics the gravity of suicide. Although the Church no longer requires that Christian funeral rites be denied to people who commit suicide, the Church does still recognize the objective gravity of the act:

Suicide contradicts the natural inclination of the human being to preserve and perpetuate his life. It is gravely contrary to the just love of self (CCC 2281).

When a person commits suicide as a result of psychological impairment, such as that caused by clinical depression, the Church recognizes that he may not have been fully capable of the knowledge and consent necessary to commit mortal sin.

Grave psychological disturbances, anguish, or grave fear of hardship, suffering, or torture can **diminish the**

responsibility of the one committing suicide (CCC 2282)."

Tällaisilla syillä selitetään vastuuta pienemmäksi. Katolilaiset kuitenkin pitävät edelleen itsemurhaa syntinä. Itsemurhaajan toivotaan katuvaan tekoansa viime hetkellä ja näin vastuu teosta pienenee. Vakavat psykologiset häiriöt, ahdistus, pelkotila tai kärsimys vähentävät itsemurhaajan vastuuta. Niin katolilaisten kuin muidenkin uskontokuntien jäsenet ovat vieläkin siinä uskossa, että itsemurhan suorittajat joutuvat helvettiin. Kirkot ovat monia vuosisatoja opettaneet näin ja yksi käytännön seuraus on ollut, että itsemurhan suorittajan ruumista ei ole ollut lupa haudata kirkkomaahan muiden viereen.

Jumalan Kymmenessä käskyssä 2 Moos 20:13 sanotaan "Älä tapa" [älä murhaa] mikä tarkoittaa, että kenelläkään ei ole oikeutta riistää toisen ihmisen henkeä. Monet tulkitsevat tämän koskevan myös oman hengen riistämistä. Hesekiel 18:4 "Katso, kaikki sielut ovat minun: niinkuin isän sielu, niin pojankin sielu – ne ovat minun. Se sielu, joka syntiä tekee – sen on kuoltava." *Sielut* eli elämät, hebr. *Nephesh*: living being (with life in the blood). Ne, jotka katsovat, ettei ihmisellä ole oikeutta päättää itse omaa elämäänsä, vetoavat em. Hesekielin jakeeseen, jossa Jumala toteaa elämän antajana painokkaasti: "Kaikki elävät sielut ovat minun."

Kaikki sielut kuitenkin päätyvät kuoleman jälkeen Jumalalle takaisin. Ihminen ei läheskään aina voi vaikuttaa siihen, milloin ja miten hän kuolee. Sota, onnettomuus, sairaus... eri tekijöitä on paljon, joka seurauksena ihminen kuolee vastoin omaa tahtoaan. Entä sitten, jos ihminen toteaa, ettei hän pysty elämään siten kuin Jumala hänet luodessaan tarkoitti ja antoi elämän, eikö asia voida nähdä niin, että syvästi uskonnollinen ihminen vaikkapa vakavan sairauden johdosta haluaa päättää elämänsä ja antaa sen takaisin Luojalleen.

Hesekiel 18:4 sanoo: "Katso, **kaikki sielut ovat minun:**

niinkuin isän sielu, niin pojankin sielu – ne ovat minun. Se sielu, joka syntiä tekee – sen on kuoltava.” – Sielu siis palautuu Jumalalle, jolle se kuuluukin.

Jos katsotaan itsemurhaajan tekevän vastoin Jumalan tahtoa, on syytä muistaa Jeesuksen sanat: 3:28 “Totisesti minä sanon teille: kaikki synnit annetaan ihmisten lapsille anteeksi, pilkkaamisetkin, kuinka paljon pilkannevatkin; 29 mutta joka pilkkaa Pyhää Henkeä, se ei saa ikinä anteeksi, vaan on vikapää iankaikkiseen syntiin. 30 Sillä he sanoivat: Hänessä on saastainen henki.” (Mar 3:28-30).

Huomaa siis, että kaikki synnit – pienet ja suuret – voidaan antaa anteeksi, paitsi sille, joka rienaa Pyhää henkeä. Miten itsemurhassa voisi olla kysymys tällaisesta? Ehkä jossakin tapauksessa, mutta esimerkissäni oletin, että itsemurhaaja päinvastoin on uskovainen ja ennen tekoaan pyytää anteeksi kaikkia syntejään.

Jotta synti olisi kuolemansynti, edellyttää se täyttä ymmärrystä ja vapaaehtoisuutta ja tahallisuutta. Teon suorittajan on ymmärrettävä teon synnillinen luonne ja että se on vastoin Jumalan lakia.

Itsemurhan yritysikin johti muutama vuosisata sitten raastupaan. Onnistunutkin itsemurha saattoi myös merkitä ruumiin joutumista oikeuteen. 1600 -luvulla Varsinais-Suomessa eräs mies hirttäytyi eikä häntä kyetty pelastamaan. Kuollut siitä huolimatta haastettiin käräjille ja hänet myös tuomittiin. Tuomion täytäntöönpanemiseksi ruumis kuljetettiin metsään, jossa se poltettiin. Tulee suorastaan noitaoikeudenkäynnit ja inkvisitiot mieleen tällaisesta lainkäytöstä.

Room 8:38 “Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, 39 ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on

Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.”

<https://www.catholic.com/encyclopedia/suicide> asian
selvittelyä katolisen näkemyksen mukaisesti

Mitä Raamattu sanoo itsemurhasta?

Yleinen tulkinta on, että itsensä surmaaminen tahallisesti on synti. Ja miksi? Koska kuudes käsky sanoo “Älä tapa” (2 Moos 20:13). Englanninkielinen käännös on nykyisin “You shall not murder.” Vain vanha KJV sanoo “Thou shalt not kill”, useimmat siis käyttävät sanaa murder, jopa NKJV.

Joku voi tosin sanoa, että itsemurhaaminen on murha siinä missä on toisenkin ihmisen murhaaminen. Oma käsitykseni on kuitenkin, että murhaaminen on aina ymmärretty toisen ihmisen surmaamiseksi. Raamatun käsky 2 Moos 20:13:ssa ei siis sovellu ohjeeksi. Ne, jotka suoralta kädeltä tuomitsevan itsemurhan tehneen ihmisen, eivät useinkaan ota huomioon tai eivät edes tiedä niitä syitä, jotka johtivat tekoon. Usein ihminen, joka ajautuu tällaiseen tekoon, on ollut syvästi onneton, kenties alkoholin tai huumeiden käyttäjä, tuskallisen sairauden kourissa tms., josta edes läheiset eivät aina tiedä.

Raamatun **Vanhassa Testamentissa** mainitaan kuusi itsemurhan tehnyttä ihmistä: Abimelek (Tuo 9:54), Saul (1 Sam 31:4), Saulin aseenkantaja (1 Sam 31:4-6), Ahitofel (2 Sam. 17:23), Simri (1 Kun 16:18). Viisi heistä oli pahoja, syntisiä miehiä. Joidenkin mielestä Simson teki itsemurhan (Tuo 16:26-31), mutta Simsonin tarkoitus oli surmata filistealaiset eikä itsensä. Raamattu rinnastaa itsemurhan murhaan – sitähän se on, itsemurha. Ainoastaan Jumala voi päättää milloin ja miten ihmisen tulisi kuolla. (Got Questions)

VT:ssa tunnetuin on kuningas Saulin itsemurha. 1 Samuel 31:2-5: 31:4 “Ja Saul sanoi aseenkantajallensa: Paljasta

miekkasi ja lävistä sillä minut, etteivät nuo ympärileikkaamattomat tulisi lävistämään minua ja pitämään minua pilkkanaan.” Mutta hänen aseenkantajansa ei tahtonut, sillä hän pelkäsi kovin. Niin *Saul itse otti miekan ja heittäytyi siihen.*

Raamattu vain kertoo toteutuneet tapahtumat eikä sen kummemmin pohdi tai tuomitse asiaa. Jos itsemurha olisi niin vakava rikkomus Jumalaa vastaan kuin kirkot ovat esittäneet, olisi varmaan Raamatussa käsitelty asiaa perusteellisemmin ja todettu itsemurhan tekijöiden rikkoneen Jumalaa vastaan.

Uuden Testamentin ainoa itsemurhakertomus on **Juudas Iskariotin** hirttäytyminen. Juudas katui katkerasti petostaan ja hirttäytyi. (Mat 27:3-5) Hänet on kautta vuosisatojen tuomittu helvettiin tekonsa tähden. Eikö häntä kohtaan ole lainkaan armoa ja anteeksiantoa? Miksi Juudas petti Jeesuksen? Hän pettyi siihen, että Jeesus ei ollutkaan sellainen Messias ja Israelin tuleva kuningas, joka vapauttaisi Israelin Rooman valtakunnan alaisuudesta. Jos teon kohteena olisi ollut joku muu kuin Jeesus Kristus, häntä kohtaan oltaisiin armollisempia ja anteeksiantavaisempia. Ennen Juudaksen petosta Jeesus Pääsiäisaterialla kuitenkin lausui Mat 26:24 “Ihmisen Poika tosin menee pois, niinkuin hänestä on kirjoitettu, mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta Ihmisen Poika kavalletaan! Parempi olisi sille ihmiselle, että hän ei olisi syntynyt.” Juudaksen tekoa osittain selittää seuraava Raamatunlause: Luuk 22:3 “Niin saatana meni Juudaaseen, jota kutsuttiin Iskariotiksi ja joka oli yksi niistä kahdestatoista.”

Ehkäpä Jeesus viimeisellä tuomiolla muistaa Juudaksen katumuksen ja antaa hänelle anteeksi kuten muillekin syntejään katuville. Kristus jos kukaan ymmärtää miten taitavasti saatana käyttää hyväkseen ihmisen vajavaisuuksia. Luukas 22:3 toteaa nimenomaan, että “saatana meni Juudaaseen”. Juudaksen petos ei siis ollut kokonaan Juudaksen omasta ajattelusta lähtöisin.

Mitä Raamattu sanoo **uskovasta, joka tekee itsemurhan**? Raamattu opettaa, että siitä hetkestä alkaen, kun ihminen tulee aidosti uskoon, hänen pelastuksensa on ikuinen (Joh 3:16). Raamatun mukaan uskovat voivat olla täysin varmoja siitä, että heillä on ikuinen elämä (1 Joh 5:12-13). Mikään ei voi erottaa uskovaa Jumalan rakkaudesta (Room 8:38-39). Jos "mikään luotu" ei voi erottaa uskovaa Jumalan rakkaudesta ja itsemurhan tekävä uskovakin on "luotu", silloin ei edes itsemurha voi erottaa häntä Jumalan rakkaudesta. Jeesus kuoli kaikkien syntiemme puolesta ja jos Jumalaan uskova tekisi heikkouden hetkellään itsemurhan, on Jeesus sovittanut senkin synnin. Monet uskovat, että jos **uudestisyntynyt ihminen** tekee itsemurhan, hän ei päädy helvettiin itsemurhan vuoksi, vaan koska hän hylkäsi pelastuksen Kristuksen kautta.

Monet kristityt uskovat Raamatun tarkoittavan tätä: Itsemurha on vakava synti Jumalaa vastaan. Raamatun mukaan itsemurha on murha ja se on aina väärin. Voidaan suuresti epäillä sellaisen ihmisen uskon aitoutta, joka väitti olevansa kristitty, mutta teki silti itsemurhan. Ei ole olemassa olosuhteita, jotka oikeuttaisivat jonkun, varsinkaan kristityn, päättämään itse päivänsä. Kristityt on kutsuttu elämään elämänsä Jumalalle – päätös kuoleman ajankohdasta kuuluu Jumalalle ja vain Jumalalle. Seuraava raamatunkohta 1 Kor 3:15, vaikka siinä ei puhutakaan itsemurhasta, on luultavasti hyvä kuvaus siitä, mitä tapahtuu itsemurhan tehneelle kristitylle: "Itse hän tosin pelastuu, mutta kuin tulen läpi." – Itse en yhdy tässä kappaleessa esitettyihin tulkintoihin kaikilta osin.

Aiemmin lausuinkin käsityksenäni, että murha kohdistuu aina toiseen ihmiseen. Siksi itsemurha ei ole Jumalan Kymmenen käskyn kieltämä murha. Ensimmäisen Korinttolaiskirjeen kuvaus Jumalan puhdistavasta tulesta voi hyvinkin olla paikkansapitävä itsemurhan tehneenkin kohdalla. Puhdistava tuli puhdistaa ihmisen synnit, jos kyseinen ihminen on edes jossain määrin rakentanut elämänsä ("talonsa") Kristuksen varaan.

Voiko itsemurhan saada anteeksi?

“Jumala, joka ei säästänyt omaa Poikaansaakaan, vaan antoi hänet alttiiksi kaikkien meidän edestämme, kuinka hän ei lahjoittaisi meille kaikkea muutakin hänen kanssansa?” (Room 8:32)

Room 8:38 “Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, 39 ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.”

Jos kerran Kristuksen rakkaus on näin kattavaa ja ylenpalttista, kuinka hän voisikaan olla rakastamatta sitä, joka on joutunut niin suureen ahdinkoon, että päättää lopettaa elämänsä. Jälleen muistutan, että itsemurhan tuomitseminen on ollut kirkkojen keino korostaa omaa arvovaltaansa ja pitää ihmiset otteessaan. Kuinka julmasti onkaan kirkon palvelija menetellyt sanoessaan itsemurhan tehneen omaisille, että itsemurhaajaa ei voida haudata siunattuun maahan, koska hän on menossa helvettiin. Vielä tänäkin päivänä voi kuulla tämäntapaisia lausumia kirkon sielunpaimenelta.

Jotkut voivatkin sanoa, että itsemurhaa ei voi saada anteeksi, jos sen tekijä ei ole katunut tekoaan. On myös sanottu, että me kaikki kuolemme synneissämme, joita emme ole edes huomanneet tunnustaa puhumattakaan katumisesta. Erityisesti katolisille katuminen on oleellisen tärkeää. Erään suosikki TV-sarjani katolinen pappi lohdutti itsemurhan tekijän omaisia sanomalla tähän tapaan: älkää surko, ehkä hän katui juuri viime hetkellä.

Minkä tuomion Kristus antaa?

Jumala on antanut tuomiovallan Pojalleen.

Joh 5:22 "Sillä Isä ei myöskään tuomitse ketään, vaan hän on antanut kaiken tuomion Pojalle."

Jaakob 2:13 sanoo: "For judgment will be merciless to one who has shown no mercy; **mercy triumphs over judgment.** – Suomenkielinen käännös on vanhaa kieltä ja vaikeasti ymmärrettävä. Jakeen loppuosa on tärkeä; **"armo käy yli tuomion"**.

Kun ensimmäisen kerran luin tämän jakeen, en ymmärtänyt mitä se tarkoitti, varsinkin jakeen loppuosa oli käsittämätön. "Sillä tuomio on laupeudeton sille, joka ei ole laupeutta tehnyt; laupeudelle tuomio koituu kerskaukseksi." – Kun katsoin sen englanninkielisen version, kaikki kirkastui. "Mercy triumphs over judgment" on Kristuksen tuomioiden perusta, jota hän noudattaa kaikissa tuomioissaan, kun tuomion ylösnousemus on tapahtunut.

1. Itsemurhan tehnyt on uskova

Olettakaamme, että itsemurhan tekevä on syvästi uskova, mutta vaikeasti sairas. Sairaudesta tuottaa valtavaa kipua, johon ei löydy kunnan lääkitystä. Millaisen päätöksen Kristus tekee viimeisellä tuomiolla hänen kohdallaan? Eikö olisi uskottavaa, että ko. ihmisen usko painaisi vaakakupissa enemmän kuin hänen tekemänsä itsemurha? Näin uskon.

1. Itsemurhan tehnyt ei ole kovin uskova. Hän ei juuri koskaan edes ajattele pääsevänsä taivaaseen. Itsemurhan tehdessään hän ei myöskään kadu tekoaan.

Tavallisella ihmisellä on yleensä kaksi vaihtoehtoa kuoleman jälkeiselle elämälle. Vähänkin uskova toivoo kuollessaan pääsevänsä suoraan taivaaseen. Kovin syntistä elämää

viettäneet saattavat pelätä joutuvansa kuoltuaan helvettiin, jos ylipäättään ajattelevat mitään kuoleman jälkeisestä elämästä. Molemmat ryhmät ovat kovin väärässä: kukaan ei ole päässyt taivaaseen heti kuoleman jälkeen. Kukaan ei myöskään ole joutunut helvettiin ainakaan vielä. Voidaan sanoa, että Jumalan ja Kristuksen pelastustyö on näiden ihmisten osalta jäänyt kesken heidän suoritettuaan itsemurhan. Kuolema on heidän osaltaan ennenaikainen niin kuin kaikkien niiden, jotka kuolevat ehtimättä edes ajatella uskon asioita. Ja jos ovat ehtineet, ovat ajatelleen muun kuin Kristinuskon kannalta.

Apostolit kulkivat kaupungista toiseen julistaen hyvää uutista Jumalan valtakunnasta. Jeesus antoi ohjeita:

Luuk 10:10 "Mutta kun tulette kaupunkiin, jossa teitä ei oteta vastaan, niin menkää sen kaduille ja sanokaa:

11 Tomunkin, joka teidän kaupungistanne on jalkoihimme tarttunut, me pudistamme teille takaisin; mutta se tietäkää, että Jumalan valtakunta on tullut lähelle.

12 Minä sanon teille: Sodomassa on oleva sinä päivänä helpompi kuin sen kaupungin.

13 Voi sinua, Korasin! Voi sinua, Beetsaida! Sillä jos ne voimalliset teot, jotka teissä ovat tapahtuneet, olisivat tapahtuneet Tyyrossa ja Siidonissa, niin nämä jo aikaa sitten olisivat säkissä ja tuhassa istuen tehneet parannuksen.

14 Mutta Tyyron ja Siidonin on oleva tuomiolla helpompi kuin teidän.

15 Ja sinä, Kapernaum, korotetaankohan sinut hamaan taivaaseen? Hamaan tuonelaan on sinun astuttava alas.

Taas palaamme uskon vastaanottamisen tärkeyteen. Sen sanoo kiteytetysti Luukas 10:16 **"Joka kuulee teitä, se kuulee minua, ja joka hylkää teidät, hylkää minut; mutta joka minut hylkää, hylkää hänet, joka on minut lähettänyt."**

Kaikki muistavat Sodomassa ja Gomorran tuhon Jumalan lähettämässä tulimyrskyssä heidän irstaan elämänsä päättymiseen. Nyt Jeesus sanoo, että (jae 12) Sodomankin

tulevaisuus on helpompi, kuin niiden kaupunkien, jotka eivät vastaanota evankeliumia Jumalan valtakunnasta.

Ne, jotka kuulevat ja ymmärtävät, mutta eivät ota vastaan Jumalan sanaa, joutuvat astumaan alas tuonelaan. Heidät herätetään tuomiolle vasta toisessa ylösousemuksessa, kun Jumalan valtakunta (Kristuksen Tuhatvuotinen valtakunta) on hallinnut maan päällä tuhat vuotta, mahdollisesti pidemmänkin ajan. Sen kertoo Ilm 20:5 "Muut kuolleet eivät vironneet eloon, ennenkuin ne tuhat vuotta olivat loppuun kuluneet." – Tämä on ensimmäinen ylösousemus. Niillä, jotka ottivat vastaan kuulemansa sanan ja pysyivät sille uskollisina elämänsä loppuun, on hyvä mahdollisuus päästä osallisiksi ensimmäiseen ylösousemukseen ja hallitsemaan yhdessä Kristuksen kanssa hänen Tuhatvuotisessa valtakunnassaan.

Pidän jopa mahdollisena, että syvästi uskossa itsemurhan tehnyt, voi päästä Kristuksen kanssa hallitsemaan, eikä itsemurhaa, vaikka se synti olisikin, Kristuksen armon vuoksi lueta syyksi hänelle. Moni voi ihmetellen kysyä, kuinka saatan näin julkeasti edes ajatella. Kysymys on oikeastaan Raamatun tulkinnasta; jos olette lukeneet enemmänkin näitä kirjoituksiani, olette varmaan huomanneet, että olen perustanut mielipiteeni Raamatun sanaan. Raamatun sanan tulee siis vahvistaa jokainen oppi. Mitä tärkeämpi oppi on kyseessä, sitä perusteellisemmin ja useammassa kohdin tulee Raamatun se vahvistaa. Ei edes kirkolliskokous, ei paavi eikä mikään kokous voi vahvistaa kirkon opiksi mitään, mikä ei ole peräisin Raamatusta. Olen siis 'Sola scriptura- periaatteen' kannattaja.